

ÚVODNÍ SLOVO

Výrazné historické milníky v řadě oborů otevírají cestu k bilancování dosavadního vývoje a nejinak je tomu i v případě muzejnictví. Události spojené s připomenutím tzv. osmičkových výročí výrazně determinující osudy dnešního českého a slovenského území před dvěma lety přinesly po delší době výraznější snahu o rekapitulaci řady otázek z dějin muzejního fenoménu v obou státech, které dodnes v mnohém navazují na společnou, takřka sedmdesát let trvající koexistenci v rámci Československa. Dalším impulzem, tentokrát vycházejícím z čistě muzejního prostředí, bylo uplynutí 100 let od založení Svazu československých muzeí v roce 1919. Z podnětu dr. Františka Šebka se podařilo pro důstojné připomenutí kulatého jubilea výrazného činitele muzejního hnutí a faktického předchůdce obou dnešních profesních muzejních organizací získat zástupce Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s. a Oddělení muzeologie Ústavu archeologie a muzeologie Masarykovy univerzity, kteří ve spolupráci se Zväzom múzeí na Slovensku a pražským Národním muzeem ve dnech 3.–4. prosince 2019 v Nové budově Národního muzea v Praze realizovali IX. celorepublikové kolokvium s názvem „*Muzea v proměnách času*“. Právě zde byla za účasti přizvaných muzeologů a muzejních pracovníků akcentována témata z minulosti i současnosti oboru, přičemž redakce časopisu *Museologica Brunensia* se rozhodla

otisknout vybrané referáty přednesené v historické sekci. Předložené monotematické číslo našeho periodika tak dává možnost nahlédnout nejen do aktuálního stavu bádání, které se stále více posouvá od institucionálního vnímání a reflexe aktivit významných osobností k upřednostňování syntetizujících a kontextuálních pohledů pohlížejících na muzejnictví jako výrazný společenský a kulturotvorný prvek. Zároveň však v určitém ohledu odhaluje mezery, které doposud výzkumné úsilí dějin českého a slovenského muzejnictví vykazuje. Vedle rodícího se zájmu o některá témata (muzeologické myšlení, ideologizace, kulturní politika) a časová období (socialismus, období transformace po roce 1989) jde především o celkovou reinterpetaci dosavadního pohledu v intencích nových poznatků vědeckých disciplín a v tomto duchu i vytvoření ucelené syntézy, jež by překonala dosavadní (Česká republika) nebo doposud chybějící (Slovenská republika) zpracování vývoje dané problematiky.

Otakar Kirsch a Pavol Tišliar

ERRATUM

V tištěné verzi minulého čísla časopisu *Museologica Brunensia* 2019/2 byla u hlavních článků uvedena chybná varianta licence. Autorům i čtenářům se tímto omlouváme.

EDITORIAL

Distinct historical milestones open a way to looking back at previous development in many disciplines and areas, where museums are no exception. The events remembering the so called Number Eight Anniversaries, which notably determined the modern historical development on the territory of present-day Czech Republic and Slovakia, have taken place two years ago. After a longer period of time they strived to sum up many questions concerning the history of museum phenomenon in the both states, which in many regards build on their almost seventy-year-long coexistence within Czechoslovakia. Another impulse, purely from the museum sphere, was the 100th anniversary of the Association of Czechoslovak Museums, which was founded in 1919. The dignified centennial celebration of this significant agent of the museum movement and factual forerunner of both present-day professional museum organisations was attended by representatives of the Czech Association of Museums and Galleries and the Museology Section of the Department of Archaeology and Museology of the Masaryk University, who were invited at the instance of Dr. František Šebek. Their cooperation with the Association of Slovak Museums and the National Museum in Prague enabled them to organise the ninth national colloquium titled “*Museums in the Course of Time*”, which has taken place in the New

Building of the National Museum in Prague on 3–4 December 2019. The thematic scope of the colloquium accentuated past and present topics of the museum sphere and the editorial office of the journal *Museologica Brunensia* decided to publish in print several selected papers, which were presented in the historical section. The monothematic issue of our periodical thus gives the readers an insight into the present state of research, which is shifting more and more from the institutional perspective and reflection on activities of significant personalities towards the preference for synthesizing and contextual views, showing the museums as a notable social and culture-forming element. At the same time it also reveals some gaps in research on the history of Czech and Slovak museums. Besides the rising interest in several topics (museological thought, ideologisation, cultural policy) and chronological periods (socialism, transformation period after 1989) it mainly comprises an overall reinterpretation of previous concepts with respect to new knowledge of scientific disciplines and creation of a comprehensive synthesis, which would surpass the existing (Czech Republic) or still absent (Slovak Republic) analysis of development in the given area.

Otakar Kirsch and Pavol Tišliar

ERRATUM

In the printed version of the previous issue of the journal *Museologica Brunensia* 2019/2, the key articles were published with an incorrect variant of the licence. We herewith apologize to the authors and readers.